

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

07 noiembrie 2018

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Judecători

Elena Covalenco,

Iurie Diaconu,

Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 mai 2018, declarat de către avocatul Pascal Veronica în numele inculpatului

Bujor Mihail.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 30.01.2017 - 31.03.2017;

2. Instanța de apel: 12.05.2017 - 16.05.2018;

3. Instanța de recurs: 13.07.2018 - 07.11.2018.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 31 martie 2017, Bujor Mihail a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.326 alin.(1) Cod penal la 3 ani închisoare și în baza art.326 alin.(1) Cod penal la 3 ani închisoare, iar în temeiul art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 3 ani și 6 luni închisoare.

În temeiul art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe o perioadă de probațiune de 3 ani.

Conform art.106 Cod penal, s-a dispus confiscarea de la Bujor Mihail a sumei de xx euro sau echivalentul lor bănesc în valută națională la momentul achitării, cu trecerea forțată și gratuită a mijloacelor în folosința și proprietatea statului, precum și suma de xx euro ridicate de la Bujor Mihail în cadrul reținerii, cu trecerea lor gratuită în folosința și proprietatea statului.

2. Prima instanță, examinând cauza în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, a constatat că Bujor Mihail, în una din zilele lunii iunie 2016, în cadrul discuțiilor avute cu Spătaru Radu, susținând că are influență asupra procurorului Tureac Viorel, care este persoană publică, în atribuțiile de serviciu ale căruia intră conducerea activității procuraturii municipiului Bălți, a pretins, acceptat și primit de la Spătaru Radu mijloace bănești în sumă de xx euro, echivalentul a xx lei, pentru a-l determina să dea indicații privind retragerea cererii de apel nr.01-02/16-4973 din 07.06.2016 depusă de către procurorul din cadrul procuraturii mun.Bălți, Ramașcan Marian împotriva sentinței Judecătoriei Bălți emisă ca urmare a examinării dosarului nr.1- 687/14 09-1-2775-13052014 din 24.05.2016, prin care Spătaru Radu a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art.361 alin.(1) și art.196 alin.(4) Cod penal și, ca urmare, procesul penal în partea ce ține de comiterea infracțiunii prevăzute de 361 alin.(1) Cod penal fiind încetat în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, iar în partea ce ține de comiterea infracțiunii prevăzute de art.196 alin.(4) Cod penal fiind încetat pe motivul împăcării părților.

Tot el, începând cu data de 25 noiembrie 2016, în cadrul discuțiilor avute cu Spătaru Radu, discuții care au continuat și la 26.11.2016, 30.11.2016, 01.12.2016, 02.12.2016 și 05.12.2016, susținând că are influență asupra judecătorului Curții de Apel Bălți, Rotaru Ala, care este persoană publică, în procedura de examinare a căreia se afla dosarul penal de învinuire a lui Spătaru Radu de comiterea infracțiunilor prevăzute de art.361 alin.(1) și 196 alin.(4) Cod penal, înregistrat pe rolul instanței de apel cu nr.03-la-3175- 16062016, prin efectul cererii de apel cu nr.01-02/16-4973 din 07.06.2016, depuse de către procurorul din cadrul Procuraturii mun.Bălți, Ramașcan Marian împotriva sentinței Judecătoriei Bălți din 24.05.2016, a pretins de la ultimul mijloace bănești în sumă de 4000 euro, pentru a determina judecătorul Rotaru Ala la emiterea unei decizii favorabile în privința lui Spătaru Radu, prin care apelul procurorului Ramașcan Marian să fie respins, iar sentința Judecătoriei Bălți să fie menținută.

La 05 decembrie 2016, în jurul orei 15.06, în incinta magazinului SMAK, amplasat în mun.Bălți la intersecția străzilor Ștefan cel Mare și Dostoevski, Bujor Mihail a primit de la Spătaru Radu mijloace bănești în sumă de 1000 euro, echivalentul a 21560 lei, fapt după care a fost reținut în flagrant de către colaboratorii Direcției Generale Teritoriale Nord al Centrului Național Anticorupție.

3. Împotriva sentinței au declarat apel:

- procurorul, care a solicitat casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-I fie stabilită pedeapsa pe fiecare epizod de câte 3 ani închisoare, iar în baza art.84 alin.(1) Cod penal, să-i fie aplicată pedeapsa definitivă de 5 ani închisoare, în penitenciar de tip semiînchis, invocând că prin suspendarea executării pedepsei cu închisoarea, aplicată față de inculpat de prima instanță, nu se va restabili echitatea socială, corectarea inculpatului, prevenirea din partea acestuia, precum și a altor persoane, de noi infracțiuni și nu va constitui o garanție și asigurare bună a funcționării întregului sistem de securitate a țării, iar drepturile și libertățile consfințite în Constituția R.Moldova și alte legi nu vor fi apărute; - pedeapsa aplicată contravine cerințelor societății, exprimate în Hotărârea Parlamentului nr.421-XV din 16.12.2004 și cerințelor internaționale exprimate în Convenția penală pentru corupție (Strasburg 27.01.1999) și Convenția ONU împotriva corupției (New York 31.10.2013);

- inculpatul, casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei hotărâri, prin care sa-i fie numită o pedeapsă sub formă de amendă, cu aplicarea prevederilor art.55 Cod penal, invocând că instanța la stabilirea pedepsei, nu a ținut cont de principiile de individualizare a acesteia, precum și de circumstanțele atenuante prezente în cauză, că este de o vârstă tânără, de curând și-a întemeiat o familie, a conștientizat fapta sa, și termenul de 5 luni în care s-a aflat în stare de arest a fost suficient de a înțelege cele comise, astfel că în privința lui pot fi aplicate prevederile art.55 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 mai 2018, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de inculpat și admis apelul declarat de procuror, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, prin care lui Bujor Mihail recunoscut vinovat în baza art.326 alin.(1) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală, i-a fost stabilită pedeapsa de 3 ani închisoare și în baza art.326 alin.(1) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală, i-a fost stabilită pedeapsa de 3 ani închisoare. În temeiul art.84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 3 ani și 6 luni închisoare. Dispozițiile referitor la confiscarea specială și corpurile delictive au fost menținute.

În motivarea soluției adoptate, în contextul statuării asupra aprecierii probelor prin prisma tuturor criteriilor stipulate la art.101 Cod de procedură penală, instanța de apel a considerat că starea de fapt reținută și de drept apreciată de prima instanță concordă cu

circumstanțele stabilite și probele administrate în cauză, prin care se demonstrează vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor imputate, astfel că faptele reținute prin sentință, corespund exact între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de inculpat și semnele componenței de infracțiune, prevăzute de art.326 alin.(1) Cod penal.

Referindu-se la chestiunea individualizării pedepsei în privința lui M.Bujor, instanța de apel a conchis că, prima instanță, dispunând suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea, nu a indicat motivele condamnării cu suspendarea condiționată a executării ei și nu a dat apreciere personalității acestuia, care interesează sub aspectul raportului periculozității sociale, decurgând din faptele și împrejurările în care acestea au fost comise de inculpat, fiindcă dânsul a săvârșit două fapte de trafic de influență asupra unui procuror și judecător. Prin urmare, instanța de apel, ținând seama de dispozițiile art.61, 75 Cod penal, a concluzionat că posibilitatea reeducării inculpatului va putea fi atinsă doar prin izolarea lui de societate, prin aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare, în limitele sancțiunii art.326 alin.(1) Cod penal, fiindcă cea aplicată de prima instanță este una neproportională celor comise de inculpat, din care motiv a conchis că apelul procurorului urmează a fi admis.

Concomitent, instanța de apel a respins apelul declarat de inculpat, prin care a solicitat numirea unei pedepse mai blânde, cu aplicarea prevederilor art.55 Cod penal, deoarece nu poate fi liberată de răspundere penală și trasă la răspundere contravențională, persoana care a săvârșit infracțiunea prevăzută la art.326 alin.(1) Cod penal.

În ce privește cererea inculpatului cu privire la aplicarea amnistiei în privința sa, instanța de apel a considerat că acest argument urmează a fi respins, din considerentul că, conform prevederilor art.10 din Legea cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței R.Moldova, persoanele care sunt bănuite ca inculpați sau condamnate real, conform prevederilor art.324 - 328 Cod penal, nu cad sub incidența acestei legi.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar avocatul V.Pascal în numele inculpatului care, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 13) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței, pe motiv că instanța de apel stabilindu-i inculpatului pedeapsa cu închisoare și excluzând dispozițiile art.90 Cod penal, nu a ținut cont de criteriile pentru individualizarea pedepsei ca: săvârșirea pentru prima oară a unei infracțiuni mai puțin grave, recunoașterea vinei, lipsa prejudiciului material, caracteristica pozitivă la locul de trai, de starea sănătății inculpatului, care este una precară, astfel că pedeapsa aplicată este una prea aspră; - o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul când o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei; - instanța de apel nu s-a expus asupra motivului invocat de apărare privind aplicarea prevederilor art.79 Cod penal, astfel că pedeapsa ce i-a fost aplicată inculpatului de instanța de apel, este cu scopul de răzbunare; - instanța de apel incorect nu a dispus aplicarea prevederilor Legii privind amnistia, care sunt favorabile inculpatului, și eronat a calificat infracțiunea ca consumată, dar nu ca tentativă de infracțiune, pentru care pedeapsa urma a-i fi aplicată potrivit prevederilor art.81 Cod penal.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, prin care a solicitat declararea inadmisibilității recursului ca fiind vădit neîntemeiat, Colegiul penal dispune inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit recursului declarat, recurentul invocă drept temei de casare a deciziei instanței de apel art.427 alin.(1) pct.6) și 13) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept atunci când nu cuprinde motivele pe

care se întemeiază soluția, instanța de apel a admis erori grave de fapt și de drept, care au afectat soluția instanței, precum și a intervenit o lege mai favorabilă condamnatului.

Analizând temeiurile invocate de recurent în raport cu materialele dosarului, Colegiul penal constată că acestea nu și-a găsit confirmare.

Concomitent, Colegiul reține că autorul recursului nu este de acord cu încadrarea juridică a acțiunilor lui M.Bujor, considerând că instanța de apel incorect a calificat infracțiunea ca una consumată, pe când urma a fi calificată corect ca tentativă de infracțiune, respectiv își exprimă dezacordul și cu pedeapsa închisorii aplicată de instanța de apel, considerând-o prea aspră.

Instanța de recurs consideră că cele invocate de partea apărării la acest capitol, sunt lipsite de temei legal.

Astfel, Colegiul penal relevă că, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, conform art.75 alin.(1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiuni săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa are drept scop și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane. Ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului. Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizată în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare. Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Subsecvent celor expuse, instanța de recurs reține că, instanța de apel a dat deplină eficiență prevederilor art.61 și 75 Cod penal, ținând cont de gravitatea infracțiunilor săvârșite, care fac parte din categoria celor mai puțin grave, de motivul acestora, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, că inculpatul a recunoscut vina, s-a căit sincer de cele comise, se caracterizează pozitiv la locul de trai, doar că sub raportul pericolozității sociale ce au decurs din faptele și împrejurările în care acestea au fost comise de inculpat, a considerat că acesta poate fi corectat și reeducat doar prin stabilirea pedepsei cu închisoare.

Astfel, instanța de apel corect a considerat că corectarea lui M.Bujor este posibilă doar cu stabilirea unei pedepse privative de libertate, iar aplicarea art.90 Cod penal, nu va duce la corijarea și reeducarea lui, deoarece, pedeapsa are drept scop corectarea inculpatului, prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea acestuia, precum și a altor persoane.

Argumentele părții apărării, precum că instanța de apel deși a reținut în seama inculpatului doar circumstanțe atenuante, eronat a conchis de a exclude prevederile art.90 Cod penal, nu pot fi reținute.

În acest sens Colegiul relevă că, legiuitorul acordă dreptul instanței, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, de a decide de la caz la caz, posibilitatea aplicării pedepsei vinovatului cu suspendarea condiționată a executării ei și nicidecum nu o obligă în acest sens. În speță, instanța de apel, reținând toate circumstanțele cauzei, a considerat rațional ca inculpatul să execute real pedeapsa stabilită, motivându-și soluția adoptată, indicând din care motive a ajuns la concluzia potrivit căreia, corijarea și reeducarea acestuia este posibilă doar cu aplicarea pedepsei închisorii reale, astfel că, instanța și-a

motivată soluția referitor la iraționalitatea numirii pedepsei inculpatului cu suspendarea executării ei pe termen de probă, soluție ce este una justă, fiind respectate principiile generale de individualizare a ei.

Colegiul penal menționează că, pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, și când este capabilă să contribuie la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea vinovatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către acesta, cât și de alte persoane. Limitele termenelor de pedeapsă sunt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite, care constă în modul și mijloacele săvârșirii faptei, de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce.

Așa cum s-a enunțat supra, dimensiunea pedepsei, ca echivalent al unei anumite gravități a faptei, poate fi exact apreciată numai atunci când se face o raportare corectă a ei la gravitatea reală a faptei și la vinovăția făptuitorului.

Prin urmare, instanța de apel, reținând împrejurările în care a fost comisă fapta și anume, faptul că inculpatul a susținut că are influență asupra unui procuror și judecător, justifică modalitatea de executare a pedepsei stabilite de instanța de apel, singura aptă a asigura îndeplinirea scopului de exemplaritate și educativ al pedepsei, respectiv și suficient pentru a-l determina pe inculpat să conștientizeze consecințele conduitei sale ilicite și să aibă, pe viitor, o atitudine de respect față de valorile sociale ocrotite de lege, realizându-se astfel, scopul pedepsei, așa cum este reglementat de art.61 Cod penal.

Subsidiar la cele ce preced, urmează a se reține că, în cazul infracțiunilor de corupție noțiunea „gravitatea infracțiunii săvârșite” trebuie înțeleasă în sensul că aceste infracțiuni, comparativ cu alte categorii de infracțiuni, prezintă un pericol deosebit de grav pentru societate, deoarece se manifestă în structurile autorităților statului, a puterii sau serviciilor publice, care discreditează și compromit activitatea acestora. Persoanele care comit infracțiuni de corupție sunt persoane supuse unei responsabilități deosebite față de alți infractori, astfel că la aprecierea carorva circumstanțe, ca atenuante sau excepționale, instanțele de judecată urmează să manifeste o deosebită atenție.

Prin urmare, afirmația apărării că pedeapsa pentru infracțiunile comise de inculpat sunt prea aspre și că instanța nu a reținut circumstanțele atenuante, care luate în ansamblu atenuază pedeapsa, iar legea prevede pedepse alternative închisorii, nu pot fi reținute ca motive ce ar putea justifica stabilirea unei pedepse cu aplicarea prevederilor art.90 Cod penal.

În ce privește criticile invocate de apărare, precum că instanța de apel nu s-a expus asupra motivului invocat de aplicare a prevederilor art.79 Cod penal, că infracțiunea incorectă a fost calificată ca una consumată, și că pedeapsa urma a-i fi aplicată inculpatului potrivit art.81 Cod penal, Colegiul penal le va respinge pe motiv că, împotriva sentinței a declarat apel inculpatul, care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei hotărâri, prin care să fie liberat de pedeapsa penală, astfel argumentele expuse de apărare nu au fost invocate în apel, iar art.427 alin.(2) Cod de procedură penală clar stipulează că, temeiurile menționate la alin.(1) pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel. Mai mult, Colegiul atestă că, din sensul dispoziției art.326 Cod penal rezultă că infracțiunea de trafic de influență se consumă din momentul săvârșirii oricăreia dintre acțiunile alternative prevăzute în norma de incriminare - cererea de bani, bunuri, în scopul indicat în norma dată, care este un început de executare și pe care legiuitorul o pune pe același plan cu primirea efectivă de bani sau de foloase. Prin urmare, la caz, nu poate fi invocată tentativa de infracțiune, cu atât mai mult că inculpatul a pretins și a primit de la R.Spătaru bani în sumă de 700 euro și 1000 euro.

Lipsit de temei este și temeiul invocat de apărare, precum că la caz a intervenit o lege mai favorabilă inculpatului, deoarece asupra acestui argument s-a expus instanța de apel, care just a reținut că Legea privind amnistia și anume, art.10 alin.(1) prescrie clar că prevederile art.1-9 nu se aplică persoanei: d) bănuite, învinuite, inculpate sau condamnate pentru una dintre infracțiunile prevăzute la următoarele articole din Codul penal nr. 985-XV din 18.04.2002 - art.324–328 Cod penal.

Prin urmare, Colegiul conchide că pedeapsa stabilită lui M.Bujor a fost individualizată conform prevederilor legale ce reglementează acest aspect.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În acest context, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității recursului ordinar declarat de către avocatul V.Pascal în numele inculpatului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art.432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Pascal Veronica în numele inculpatului Bujor Mihail, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 mai 2018, în cauza penală în privința lui Bujor Mihail, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 13 noiembrie 2018.

Președinte

Elena Covalenco

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan